

передбачає створення відповідного фінансового механізму сталого розвитку ТПГК, вбудованого в загальну схему проектного управління [1].

На муніципальному рівні розвиток проектного управління має відбуватися в умовах децентралізованої системи управління природними ресурсами за участю місцевих громад (УПРМГ). УПРМГ являє собою форму управління природними ресурсами, яке контролюється й санкціонується територіальною громадою, причому права власності на природні ресурси можуть здійснюватися з участю місцевих громад відносно ресурсів як загальних, так і приватних благ. УПРМГ можна вважати широкою та глибокою формою децентралізації, оскільки в ній є присутніми не тільки права власності, але й широкі повноваження контролю місцевої громади за природними ресурсами. УПРМГ має використовувати місцеві природні активи та застосовувати сучасні фінансові інструменти для раціонального використання природних ресурсів на принципах стійкості отримання доходів в довгостроковій перспективі й ефективного управління природокористуванням, за рахунок планування і проектування використання ресурсів через проектний підхід і відповідний фінансово-економічний інструментарій проектного консолідованого фінансування. УПРМГ є формою гармонізованого управління природокористуванням, що здатна враховувати інтереси громади, бізнесу та держави, через створення, на основі партнерських відносин між ними, інститутів структурного корпоративного управління територіальними природно-господарськими комплексами. У цілому, механізм проектного управління природокористуванням побудований на вищевказаних принципах являє собою корпоративний механізм відповідального ресурсокористування, з цільовим консолідованим фінансуванням проектної діяльності за участі всіх зацікавлених сторін – бізнесу, громад та держави.

Список використаних джерел:

1. Клиновий Д.В. Екосистемний концепт модернізації територіальних природно-господарських комплексів/ Д.В.Клиновий, В.В.Мороз, І.О. Петровська // Економіка природокористування і охорони довкілля: [зб. наук. пр.] / ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України» – К.: ДУ ІЕПСР НАН України, 2015. – 236 с., с. 75-86.

УДК 336

Куць Н.В.

*здобувач кафедри менеджменту банківської діяльності
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

**ФІНАНSOVA CTІЙKІCTЬ KOMEPЦІЙНИX БАНKІB B YMOBAX EKOHOМІЧHOЇ
HECTABІЛЬНОCTІ**

Фінансова стійкість комерційного банку і, відповідно, банківської системи у цілому є у загальному вигляді головною умовою існування та активної діяльності банківської установи.

У конкретному сенсі деякі дослідники ототожнюють фінансову стійкість із стабільністю діяльності у середній та довгостроковій перспективі [1, с. 313] або із надійністю банку, що трактується як «стійкість» банку, тобто здатність

протистояти змінам на фінансовому ринку та без затримок виконувати зобов'язання [2, с.13].

Більш ґрунтовним, з нашої точки зору, є підхід, у межах якого стійкість поряд зі стабільністю розглядаються як складники більш комплексного та фундаментального поняття — надійність. При цьому стійкість банку визначено як фундаментальну характеристику внутрішнього стану комерційного банку, для якого притаманні здатність витримувати максимальний рівень непередбачуваних втрат і зберігати стан ефективного функціонування. Тоді як фінансова стійкість, що є важливішою складовою загальної стійкості — якісну характеристику фінансового стану банку, котрий відзначається достатністю, збалансованістю та оптимальним співвідношенням фінансових ресурсів і активів за умов підтримання на достатньому рівні ліквідності й платоспроможності, зростання прибутку та мінімізації ризиків, і котрий здатний витримати непередбачені втрати і зберегти стан ефективного функціонування» [3]. Для оцінки поточної фінансової стійкості і подальшого прогнозування можна вирізнити два основних концептуальних підходи. Згідно з першим традиційним, фінансову стійкість банку забезпечується високою часткою власного капіталу у загальній сумі фінансових ресурсів та відсутністю яскраво виражених фінансових диспропорцій. [4, С. 549]. Аналогічну позицію у розумінні сутності фінансової стійкості переважну роль власного капіталу та його достатності у формуванні фінансової стійкості посідають і інші вчені, зокрема, І. Парасій –Вергуненко [5, с.185 – 193], В.А. Трошин та ін. [6, С. 265].

Згідно з цим підходом, для оцінки фінансової стійкості використовуються такі показники як коефіцієнту надійності, коефіцієнт заборгованості, участі власного капіталу у формуванні активів, захищеності власного капіталу, захищеності доходних активів, мультиплікатор капіталу (табл. 1).

Однак останнім часом все більш дослідників пропонують оцінювати фінансову стійкість банків у більш широкому сенсі, тобто не лише з позицій власного капіталу, а й з позицій ліквідності, прибутковості, ділової активності тощо. [1, с. 131]. Згідно з цим підходом, процес оцінювання фінансової стійкості повинен включати розрахунок та аналіз показників, що характеризують відповідні складники фінансової стійкості. Згідно з діючими рекомендаціями МФВ від 2007 року щодо складання та поширення країнами – членами даних про фінансову стійкість, до таких показників фінансової стійкості сектору депозитних установ віднесено 25 індикаторів, з яких 12 з яких є основними, 13 додатковими. Базові показники при цьому угруповано у п'ять груп, що відповідно характеризують чотири напрями діяльності банку достатність капіталу, якість активів, прибуток та рентабельність, ліквідність, чутливість до ринкового ризику (табл.2).

Таблиця 1

Показники фінансової стійкості за власним капіталом

№ п/п	Показник	Розрахунок	Оптимальне/нормативне значення
1	Коефіцієнт надійності	Власний капітал/Зобов'язання	25- 30%

2	Коефіцієнт заборгованості	Зобов'язання/Капітал	20:1
3	Коефіцієнт фінансового важелю	Власний капітал/Загальні активи	4-10%
4	Коефіцієнт захищеності доходних активів	Власний капітал /Доходні активи	100%
5	Мультиплікатор капіталу	Активи/Власний капітал	15-25%
6	Коефіцієнт захищеності капіталу	Капіталізовані активи/Власний капітал	До 25%

Джерело [4, с.559; 5, с.180]

На сьогодні можна вирізнити низку інтегральних методик оцінювання фінансової стійкості банківських установ, що відповідають рекомендаціям МФВ та включають на аналогічні блоки показників з певними відмінностями. Серед найбільш відомих — інтегральна оцінка фінансової стійкості банку Департаментом реорганізації та ліквідації банків Генерального департаменту банківського нагляду НБУ (передбачає розрахунок 11 аналітичних показників, розподілених на групи: ефективність; ліквідність; якість кредитного портфеля; показники динаміки та структури). Її вдосконалену поглиблену версію було запропоновано українським дослідником О.Болдирєвим, що передбачає оцінку динаміки 24 показників, згрупованих у чотири блоки: достатність капіталу; ліквідність; ділова активність; прибутковість банківської установи. Методика розрахунку, запропонована іншим вітчизняним вченим В. Бобилем передбачає оцінку стійкості по 15 показникам, включаючи показники рівня та якості управління ризиками. Однією з найновіших та найбільш актуальних є методика оцінки фінансової стійкості депозитів банківських установ є методика, запропонована вченими Л.Долінським та Д.Першіним. Адже враховує вплив на фінансову стійкість окремих банківських установ кризових явищ та їхніх наслідків. Так, згідно з нею, фінансову стійкість пропонується оцінювати за 15 показниками з п'яти груп: ліквідність та платоспроможність банку, якість ресурсної бази, якість активів, капіталізація, ефективність, а також два додаткових показника — кількість порушень економічних нормативів НБУ та невиконані в строк зобов'язання.

Список використаних джерел:

1. Регулювання банківської діяльності в Україні та Росії в умовах глобалізації: монографія/ [М.І.Діба, О.А.Звонова, Л.О.Примостка та ін.]; за наук. Ред.. проф. М.І.Діби, О.А.Звонової. — К.: КНЕУ, 2013. — 380, [4] с —(Рос.мовою).
- 2.. Бліндюк О. Надійність комерційного банку і фактори, що її визначають / О. Бліндюк // Все про бухгалтерський облік. — 2003. — № 11 (799). — С. 13–16.
3. Дзюблук, О. В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи [Текст]: монографія / О. В. Дзюблук, Р. В. Михайлюк. — Тернопіль: ТНЕУ, 2009. — 316 с. — ISBN 128-505-637-102-3.
4. Герасимович А.М. Аналіз банківської діяльності [Текст]: підручник за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Герасимовича. — К.: КНЕУ, 2010. — 599 с.
5. Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз банківської діяльності : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. — К. : КНЕУ, 2003. — 347 с.,
6. Трошин В. А. Проблематика оценки финансовой устойчивости коммерческого банка / В. А. Трошин // Молодой ученый. — 2014. — № 10. — С. 263 – 266
7. Керівництво з компіляції індикаторів фінансової стійкості (МВФ, 2007) (Рос.мовою) //Режим доступу до матеріалів: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/fsi/guide/2006/pdf/rus/guide.pdf>

Таблиця 2

Показники фінансової стійкості МВФ

№ п/п	Базові індикатори фінансової стійкості
-------	--

<i>Достатність капіталу</i>	
1	Співвідношення нормативного капіталу до активів, зважених за рівнем ризику
2	Співвідношення нормативного капіталу першого рівня до активів, зважених за рівнем ризику
3	Співвідношення кредитів, що не обслуговуються, зменшених на суму сформованих резервів до капіталу
<i>Якість активів</i>	
1	Співвідношення кредитів та позик, що не обслуговуються, до сукупного розміру кредитних вкладень
2	Співвідношення розподілу кредитів та позик за секторами до сукупного розміру кредитних вкладень
<i>Прибуток та рентабельність</i>	
1	Норма прибутку на активи
2	Норма прибутку на власний капітал
3	Співвідношення процентного прибутку до валового доходу
4	Співвідношення непроцентних видатків та валового доходу
<i>Ліквідність</i>	
1	Співвідношення ліквідних та сукупних активів
2	Співвідношення ліквідних активів та короткострокових зобов'язань
<i>Чутливість до ринкового ризику</i>	
1	Співвідношення чистої відкритої валютної позиції до капіталу

Джерело [7]

УДК 336.645.1

Ляхова О.О.

*к.е.н., доцент, доцент кафедри
інвестиційної діяльності
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

СПЕЦІАЛІЗОВАНІ ПРОЕКТНІ КОМПАНІЇ ТА ЇХ РОЛЬ В УПРАВЛІННІ ПРОЕКТНИМ ФІНАНСУВАННЯМ

В проектному фінансуванні повернення позичених для фінансування проекту коштів, відбувається, головним чином, за рахунок майна проекту та доходу, отриманого від реалізації такого майна. Кредитори проекту зазвичай не мають доступу, або мають обмежений доступ до майна спонсора (ініціатора) проекту з метою задоволення своїх потреб. Тому для створення юридичної структури, в рамках якої доступ до майна спонсора проекту з метою задоволення вимог кредиторів проекту відсутній або обмежений, в проектному фінансуванні використовується проектна компанія.

Спеціалізована проектна компанія або СПК (з англійської, SPV чи SPE - *special purpose vehicle or entity*) представляє собою компанію спеціального призначення, що створюється шляхом передачі активів, зобов'язань та прав для здійснення визначеного інвестиційного проекту задля визначеної мети.

Ця компанія залучає різні види ресурсів для реалізації проекту, здійснює цей проект та розраховується з кредиторами та інвесторами проекту в межах отриманого грошового потоку проекту. СПК дозволяє ефективно управляти окремими бізнес-процесами та фінансовими потоками в процесі реалізації проекту.

СПК створюється з метою реалізації проектів, де партнери співволодіють та разом управляють активами та у разі потреби у гнучкій структурі